

Imię i nazwisko .....

klasa .....

Grupa A

**1. Zaznacz właściwe zakończenia zdań.**

Św. Benedykt z Nursji ustanowił swoją regułę zakonną w

A. V w.

B. VI w.

C. VII w.

D. VIII w.

Główne hasło benedyktynów to

A. „w Bogu nadzieja”.

B. „tylko Chrystus”.

C. „pokora i wiara”.

D. „módl się i pracuj”.

**2. Wyjaśnij pojęcia.**

symonia – .....

celibat – .....

schizma – .....

**3. Dopisz wydarzenia do podanych dat.**

1059 r. – .....

1075 r. – .....

**4. Wpisz nazwy pojęć.**

..... – wyświęcenie nowego biskupa

..... – system polityczny zakładający zwierzchnictwo państwa nad Kościołem

..... – inna nazwa powstałego w XIII w. Zakonu Braci Mniejszych

**5. Ustal, czy poniższe zdania są prawdziwe czy fałszywe. Wpisz do tabeli litery P lub F.**

|                                                                       |  |
|-----------------------------------------------------------------------|--|
| Opactwo w Cluny miało regułę benedyktyńską.                           |  |
| Ukorzenie się Henryka V w Canossie nastąpiło w 1077 r.                |  |
| Konkordat wormacki utrzymał prawo cesarza do nadawania lenn biskupom. |  |
| Dominikanie i cystersi prowadzili działalność głównie w miastach.     |  |

**6. Rozstrzygnij, czy prawdziwe jest stwierdzenie, że konkordat wormacki był kompromisem między stronami konfliktu. Odpowiedź uzasadnij.**

Tekst źródłowy. Akt papieski konkordatu wormackiego, 1122 r.

*Ja, Kalikst, [papież], sługa sług Bożych, Tobie umiłowanemu Synowi Henrykowi, z Bożej łaski cesarzowi rzymskiemu [...], zezwalam, aby wybory biskupów i opatów królestwa niemieckiego, którzy podlegają królestwu, dokonywały się w Twojej obecności, bez symonii i jakiegokolwiek gwałtu, w ten sposób, abyś w razie wynikłej między stronami niezgody, za radą lub wyrokiem metropolity i biskupów z tejże prowincji, rozsądniejszej stronie udzielił swej zgody i pomocy. Wybrany zaś niechaj otrzyma od Ciebie za pomocą berła lenna (regalia) i to, co Ci z tego tytułu wedle prawa winien będzie, niech wypłaci. [...] W sprawach zaś, w których wniesiesz do mnie skargę i zażądaś pomocy, wedle obowiązku mego urzędu pomocy tej Ci udzielę. Daję prawdziwy pokój Tobie oraz wszystkim, którzy po stronie Twojej są lub byli w czasie tego sporu.*

T. Maresz, K. Juszczak, *Historia w źródłach – nie tylko pisanych*, Toruń 2004, s. 90.

.....

.....

.....

Imię i nazwisko .....

klasa .....

Grupa B

**1. Zaznacz właściwe zakończenia zdań.**

Reformę Kościoła zapoczątkowano

A. na przełomie VII i VIII w.

C. na przełomie XI i XII w.

B. na przełomie X i XI w.

D. w XIII w.

Opactwo w Cluny funkcjonowało według reguły

A. św. Franciszka.

B. św. Dominika.

C. św. Benedykta.

D. św. Cystersa.

**2. Wyjaśnij pojęcia.**

nikolaizm – .....

nepotyzm – .....

neofita – .....

**3. Dopisz wydarzenia do podanych dat.**

1077 r. – .....

1122 r. – .....

**4. Wpisz nazwy pojęć.**

..... – klątwa, najwyższa kara kościelna, wykluczenie z życia Kościoła

..... – przekonanie o prymacie władzy papieskiej nad świecką

..... – zakon założony przez francuskiego benedyktyna św. Roberta z Molesme

**5. Ustal, czy poniższe zdania są prawdziwe czy fałszywe. Wpisz do tabeli litery P lub F.**

|                                                                              |  |
|------------------------------------------------------------------------------|--|
| Reguła był to zbiór norm postępowania dla zakonników.                        |  |
| Synod pod przewodnictwem Mikołaja I zmienił zasady wyboru papieża.           |  |
| Dokument <i>Dictatus papae</i> głosił prawo papieża do detronizacji cesarzy. |  |
| Skutki wielkiej schizmy wschodniej są widoczne do dziś.                      |  |

**6. Rozstrzygnij, czy prawdziwe jest stwierdzenie, że konkordat wormacki był kompromisem między stronami konfliktu. Odpowiedź uzasadnij.**

Tekst źródłowy. Akt cesarski konkordatu wormackiego, 1122 r.

*W imię świętej i nierozdzielnej Trójcy. Ja, Henryk, z Bożej łaski cesarz rzymski [...], dla miłości Boga i Świętego Rzymskiego Kościoła oraz pana papieża Kaliksta i dla zbawienia duszy mojej, odstępuję Bogu, świętym apostołom Pańskim Piotrowi i Pawłowi i świętemu Kościołowi katolickiemu wszelką inwestyturę za pomocą pierścienia i pastorału, zgadzając się we wszystkich kościołach mego królestwa lub cesarstwa na kanoniczny wybór i wolną konsekrację. Posiadłości i lenna (regalia) św. Piotra, zabrane od wybuchu tego sporu aż po dzień dzisiejszy, tak za czasów mego ojca, jak i za moich, zwracam, o ile je mam w posiadaniu, temuż Św. Kościołowi Rzymskiemu, jeśli zaś których nie posiadam, dopomogę wiernie do ich odzyskania. [...] I daję prawdziwy pokój panu papieżowi Kalikstowi i Św. Kościołowi Rzymskiemu i wszystkim, którzy po stronie jego stoją lub stali. A we wszystkich sprawach, w których Św. Kościół Rzymski zażąda ode mnie pomocy, wiernie go wesprę.*

T. Maresz, K. Juszczak, *Historia w źródłach – nie tylko pisanych*, Toruń 2004, s. 90.

.....

.....

.....

**23. Rywalizacja cesarstwa z papieżstwem**  
**Zakres rozszerzony. Model odpowiedzi**

| Nr           | Odpowiedzi – grupa A                                                                                                                                                                                                                                                                            | Odpowiedzi – grupa B                                                                                                                                                                                                                                        | Punktacja         |            |
|--------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|------------|
| 1.           | B. VI w.                                                                                                                                                                                                                                                                                        | B. na przełomie X i XI w.                                                                                                                                                                                                                                   | 1 punkt           | 0–2 punkty |
|              | D. „módl się i pracuj”                                                                                                                                                                                                                                                                          | C. św. Benedykta.                                                                                                                                                                                                                                           | 1 punkt           |            |
| 2.           | symonia – sprzedaż stanowisk kościelnych                                                                                                                                                                                                                                                        | nikolaizm – nieprzestrzeganie zasad celibatu przez duchownych                                                                                                                                                                                               | 1 punkt           | 0–3 punkty |
|              | celibat – bezżeństwo księży i zakonników                                                                                                                                                                                                                                                        | nepotyzm – obsadzanie ważnych stanowisk krewnymi                                                                                                                                                                                                            | 1 punkt           |            |
|              | schizma – rozłam w Kościele chrześcijańskim                                                                                                                                                                                                                                                     | neofita – nowy wyznawca wiary / osoba świeżo nawrócona                                                                                                                                                                                                      | 1 punkt           |            |
| 3.           | 1059 r. – na synodzie postanowiono, że prawo wyboru papieża zarezerwowane będzie dla kardynałów                                                                                                                                                                                                 | 1077 r. – publiczna pokuta Henryka IV w Canossie                                                                                                                                                                                                            | 1 punkt           | 0–2 punkty |
|              | 1075 r. – ogłoszenie dokumentu <i>Dictatus papae</i>                                                                                                                                                                                                                                            | 1122 r. – konkordat w Wormacji – kompromis w walce o inwestyturę                                                                                                                                                                                            | 1 punkt           |            |
| 4.           | konsekracja                                                                                                                                                                                                                                                                                     | ekskomunika                                                                                                                                                                                                                                                 | 1 punkt           | 0–3 punkty |
|              | cezaropapizm                                                                                                                                                                                                                                                                                    | papocezaryzm                                                                                                                                                                                                                                                | 1 punkt           |            |
|              | franciszkański / franciszkanie                                                                                                                                                                                                                                                                  | cystersi                                                                                                                                                                                                                                                    | 1 punkt           |            |
| 5.           | P                                                                                                                                                                                                                                                                                               | P                                                                                                                                                                                                                                                           | 1 punkt           | 0–4 punkty |
|              | F                                                                                                                                                                                                                                                                                               | F                                                                                                                                                                                                                                                           | 1 punkt           |            |
|              | P                                                                                                                                                                                                                                                                                               | P                                                                                                                                                                                                                                                           | 1 punkt           |            |
|              | F                                                                                                                                                                                                                                                                                               | P                                                                                                                                                                                                                                                           | 1 punkt           |            |
| 6.           | Tak, konkordat był kompromisem. Papież zgodził się, aby dostojnicy kościelni byli wybierani w obecności cesarza przez miejscowych biskupów. Według konkordatu władca miał prawo do rozstrzygania sporów i zachował prawo do nadawania lenn.<br><i>lub inna merytorycznie poprawna odpowiedź</i> | Tak, konkordat był kompromisem. Cesarz zgodził się, aby dostojników kościelnych wybierano zgodnie z prawem kanonicznym, jednocześnie obiecał zwrot oraz nadawanie Kościołowi nowych posiadłości i lenn.<br><i>lub inna merytorycznie poprawna odpowiedź</i> | 1 punkt           | 0–1 punkt  |
| <b>RAZEM</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                             | <b>15 punktów</b> |            |